

medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

13. april 2005

KOMITÉSAG

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets notat samt grundnotat vedrørende forslag til Kommissions direktiv om optagelse af aktivstofferne mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl på bilag 1 til direktiv 91/414 om plantebeskyttelsesmidler.

Afstemningen forventes at finde sted den 14.-15. april 2005.

Det er ikke muligt umiddelbart at vurdere konsekvenserne af forslagene for miljøbeskyttelsesniveauet.

Materialet er ligeledes sendt til folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

NOTAT

MINISTEREN

Ledelsessekretariatet,
EU-KoordinationenJ.nr. D 017-0026
Ref. EHT
Den

Notat til Folketingets Europaudvalg vedrørende forslag til Kommissions direktiv om optagelse af aktivstofferne mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl på bilag 1 til direktiv 91/414 om plantebeskyttelsesmidler.

Foreløbige forslag til Kommissions direktiv om optagelse af aktivstofferne mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl på bilag 1 til direktiv 91/414 om plantebeskyttelsesmidler er fremsendt til medlemsstaterne.

Afstemningen forventes at finde sted den 14.-15. april 2005.

Det er ikke muligt umiddelbart at vurdere konsekvenserne af forslagene for miljøbeskyttelsesniveauet.

Regeringen agter at stemme imod Kommissionens forslag, da der efter Regeringens opfattelse ikke er vist sikker anvendelse for stofferne.

Notatet er oversendt parallelt til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Kommissionsdirektiv om optagelse af aktivstofferne mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl på bilag I til direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler.

Resumé

Kommissionen foreslår, at aktivstofferne mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl optages på bilag I til direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler.

Hvis forslagene bliver vedtaget, vil det betyde, at stofferne optages på bilag til bekæmpelsesmiddelsbekendtgørelsen. Forslagene har ingen økonomiske konsekvenser for borger og kun marginale konsekvenser for staten og erhvervsliv. Det er ikke muligt umiddelbart at vurdere konsekvenserne af forslagene for miljøbeskyttelsesniveauet.

Status

Foreløbige forslag til Kommissionsdirektiver "Draft Commission Directives amending Council Directive 91/414/EEC to include mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos and chlorpyrifos-methyl as active substances" er fremsendt til medlemsstaterne.

Forslagene har hjemmel i direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler artikel 6, som fastlægger, at aktivstoffer skal optages på bilag I til direktivet.

Da der ikke er kommet endelige forslag til Kommissionsdirektiver om optagelse af de omtalte stoffer, har Folketingets Europaudvalg samt Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg ikke fået forelagt endelige forslag til direktiver.

Vurderingen af stofferne er blevet drøftet på arbejdsgruppemøde i Kommissionsregi den 14.-15. februar 2005.

Forslagene forventes at komme til afstemning i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyr Sundhed den 14. – 15. april 2005. De skal vedtages i komitéprocedure efter forskriftsprocedure (1999/468/EF, art. 5).

Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen direktiverne. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig mod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede direktiverne.

Parlamentet har ifølge proceduren kompetence til at underrette Rådet, hvis Europa Parlamentet mener, at et forslag, der er forelagt af Kommissionen i henhold til en basisretsakt vedtaget efter proceduren i traktatens artikel 251, indebærer en overskridelse af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i basisretsakten.

Da stofferne har været på markedet i EU før den 26. juli 1993 er baggrunden for forslaget direktivets artikel 8, stk. 2, hvorefter alle aktivstoffer, der var på markedet i EU før den 26. juli 1993 skal vurderes.

Formål og indhold

De foreløbige forslag drejer sig om optagelse af aktivstofferne mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl på bilag I (positivlisten) til direktiv 91/414/EØF om plantebeskyttelsesmidler.

Stofferne er blevet vurderet af forskellige medlemsstater, og vurderingerne er derefter behandlet i mindre ekspertgrupper og endelig i arbejdsgrupper under Kommissionen, hvor alle EU-landes pesticidmyndigheder har deltaget. Disse vurderinger har resulteret i ovennævnte forslag, der har til hovedformål at optage aktivstofferne på bilag I til direktiv 91/414/EØF.

I følge udkast til vurderingsrapporter, der kommer til at høre til direktivforslagene, har vurderingerne af stofferne ud fra de i bilag IV angivne anvendelsesområder vist, at det kan antages, at stofferne og midler indeholdende disse stoffer opfylder betingelserne i henholdsvis artikel 4 og artikel 5 i direktiv 91/414/EØF for optagelse på bilag I; dvs. at der ikke er uacceptable effekter på sundhed og miljø. De angivne anvendelsesområder er:

Aktivstof

Anvendelsesområde

Mancozeb	Svampebekæmpelse i kartofler, tomater, æbler og vin.
Maneb	Svampebekæmpelse i kartofler, løg, sukkerroer og hvede.
Metiram	Svampebekæmpelse i kartofler og vin.
Chlorpyrifos	Insektbekæmpelse i vin.
Chlorpyrifos-methyl	Insektbekæmpelse i vin og korn efter høst.

Når et aktivstof er optaget på bilag I, er det en national opgave at tage stilling til, om de plantebeskyttelsesmidler, aktivstoffet indgår i, kan godkendes til brug i det pågældende land. Denne stillingtagen skal ske på grundlag af de såkaldte ”ensartede principper” (bilag VI til direktivet) samt den viden om aktivstoffet, der er opnået ved vurderingen. Denne vurdering er sammenfattet på datablade i en vurderingsrapport, som er knyttet til direktivforslaget.

Når medlemsstaterne efterfølgende skal vurdere plantebeskyttelsesmidler indeholdende stofferne, skal der ifølge udkastet til vurderingsrapport for nogle af stofferne tages særligt hensyn til visse risici. Det kan f.eks. være risikoen for udvaskning til grundvandet af aktivstoffet og dets nedbrydningsprodukter, risiko for vandmiljøet, eller risiko for sprøjteførere. Det vil endvidere være angivet, at der om nødvendigt skal indføres risikobegrænsende foranstaltninger.

I vurderingsrapporterne fastlægges bindende sundhedsmæssige værdier, og de anvendelsesområder, der er vurderet i forbindelse med direktivforslaget, angives.

Mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl har ikke været til høring i den Videnskabelige Komité for Planter eller Panelet for Plantesundhed, Plantebeskyttelsesmidler og Restkoncentrationer heraf, da Kommissionen ikke har fundet det nødvendigt at stille specifikke spørgsmål om stofferne og vurderingerne.

Nærhedsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærhedsprincippet. Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger af en allerede vedtaget rådsretsakt, hvorfor Regeringen vurderer, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Hvis forslagene bliver vedtaget, vil stofferne blive optaget på bilag 7 til bekendtgørelse nr. 533 om bekæmpelsesmidler.

Der er i dag godkendt midler med mancozeb, maneb og chlorpyrifos i Danmark. Midler med chlorpyrifos er kun godkendt til brug i pryddplanter i væksthuse. Midler med mancozeb og maneb er til fornyet godkendelse.

Der er i dag ikke godkendt produkter med metiram eller chlorpyrifos-methyl. Produkter med metiram blev trukket tilbage fra det danske marked i 1992-1994 af firmaerne, mens der aldrig har været godkendt produkter med chlorpyrifos-methyl.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Hvis stofferne optages på bilag I, forventes direktiverne at træde i kraft omkring et halvt år efter afstemningen og at skulle være implementeret et halvt år efter ikrafttrædelsen. Fire år efter ikrafttrædelsen skal eventuelle danske godkendelser være vurderet på ny og eventuelt være ændret i overensstemmelse med direktiverne. Denne revurdering får marginale administrative konsekvenser for Miljøstyrelsen og erhvervslivet.

Der er i øvrigt ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for stat og kommuner.

Beskyttelsesniveau:

Det er ved optagelse af et aktivstof på bilag I tilstrækkeligt at påvise en sikker anvendelse af stoffet for ét anvendelsesområde i ét medlemsland. Det er derfor ikke muligt umiddelbart at vurdere konsekvenserne for beskyttelsesniveauet i Danmark ved en optagelse af aktivstofferne. Dette vil afhænge dels af, om der konkret søges om godkendelse af et middel med de pågældende aktivstoffer i Danmark, og dels af den nationale vurdering af, om midlerne kan godkendes under danske forhold. Denne vurdering sker efter retningslinierne i EU-direktivet (De Ensartede Principper).

Ved behandlingen i EU er det vurderet, at der generelt er sikre anvendelser for stofferne, men at det er nødvendigt med yderligere data for at bekræfte den sikre anvendelse for visse ikke-målarter. For de fleste stoffer er det yderligere data for fugle og vilde pattedyr, der kræves. Det er dog ikke specificeret, hvilke data der kræves.

Danmark er ikke enig i denne vurdering for så vidt angår de miljømæssige vurderinger for mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl.

De miljømæssige risikovurderinger for mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl giver efter dansk opfattelse ikke tilstrækkelig beskyttelse for fugle og pattedyr, da der på baggrund af den nuværende viden er stor usikkerhed om vurderingerne. Det anses for at være absolut nødvendigt med yderligere data for at vurdere, om der overhovedet er sikker anvendelse. Da de i forslaget krævede data ikke er specificeret, og da det for de fleste af stofferne vil være nødvendigt med meget specielle

studier for at kunne udføre en acceptabel risikovurdering, er det ikke muligt at tage stilling til, om de krævede data er tilstrækkelige. Efter dansk opfattelse skal der foreligge data, som gør det muligt at vise sikker anvendelse, for at stofferne kan blive optaget på bilag til direktiv 91/414/EØF. Endvidere er Danmark ikke enig i den risikovurdering, der er foretaget for vandorganismer for mancozeb, maneb og metiram, da den ikke giver en tilstrækkelig beskyttelse for visse vandorganismer (f.eks. insekter og krebsdyr).

Et forhold, der kan påvirke beskyttelsesniveauet i negativ retning, er fastlæggelsen af, hvilke bindende sundhedsmæssige værdier, der bør medtages i vurderingsrapporten. Der er på EU-plan ikke fastsat harmoniserede regler om beregning af den såkaldte AOEL-værdi (Acceptable Operator Exposure Level) eller modeller for beregning af den eksponering sprøjteførere eller arbejdere udsættes for under sprøjtningen eller ved arbejde med behandlede planter.

For de andre stoffer, der indtil nu er optaget på bilag I til direktiv 91/414/EØF, har Kommissionen dog afgivet en erklæring, der anfører, at AOEL-værdien ikke er bindende, så længe der ikke er vedtaget harmoniserede regler for fastsættelse af denne. Denne erklæring forventes også fremsat for disse stoffer.

Optagelse af stofferne på bilag I til direktiv 91/414 betyder endvidere, at Danmark forpligter sig til at acceptere fødevarer og foder med restindhold af stofferne, idet der i medfør af artikel 4, stk. 1, litra f i direktiv 91/414 bliver fastsat harmoniserede maksimalgrænseværdier for stofferne på en række afgrøder. Disse grænseværdier vil blive vurderet i forbindelse med, at de optages i særskilte direktiver.

Høring

Der foreligger ingen høring af forslagene.

Rammenotat om forslaget har den 18. marts 2005 været forlagt for miljøspecialudvalget.

Danmarks Naturfredningsforening, Det Økologiske Råd, Fagligt Fælles Forbund, Forbrugerrådet anbefaler Regeringen at stemme imod forslag om optagelse af mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl på bilag I.

Danmark Naturfredningsforening mener, at de omtalte undersøgelser er nødvendige for en eventuel optagelse og det kan ikke være korrekt, at firmaerne, så mange år efter direktivets ikrafttrædelse, endnu ikke har gidet lave de pågældende undersøgelser.

Det Økologiske Råd anbefaler, at Danmark højlydt protesterer over optagelsen af stoffer, da det er helt uacceptabelt og i strid med plantebeskyttelsesdirektivet at optage stofferne på bilagslisten uden yderligere data om stofferne. Danmark skal foreslå, at beslutningen enten udskydes indtil de fornødne data er indhentet, eller at det beslutes ikke at optage stofferne på Bilag 2 med henvisning til, at der ikke foreligger de fornødne data. Hvis det beslutes at stemme om hvorvidt stofferne skal optages, skal Danmark efter rådets opfattelse stemme imod.

Forhandlingssituation

Forslagene forventes vedtaget med kvalificeret flertal.

Dansk holdning

Danmark støtter ikke forslagene om en optagelse af mancozeb, maneb, metiram, chlorpyrifos og chlorpyrifos-methyl på bilag I, da der efter Danmarks opfattelse ikke er vist sikker anvendelse i EU. Dan-

mark mener, at det er i strid med direktiv 91/414/EØF at optage stofferne på det foreliggende grundlag. Det er ikke tilstrækkeligt, efter optagelsen af stofferne på bilagslisten, efterfølgende at fremlægge yderligere data om stofferne. De data, der mangler om stofferne, er absolut nødvendige for risikovurderingen af stofferne.

Med hensyn til den bindende sundhedsmæssige værdi lægger Danmark afgørende vægt på, at den omtalte bindende sundhedsmæssige værdi (AOEL-værdi) bliver vejledende.